

Warszawa, 17-02-2025 r.

**BIURO
RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH**

**Zespół Prawa Administracyjnego
i Gospodarczego**

V.565.32.2025.TS

Pan

Łukasz Puchalski

Dyrektor

Zarządu Dróg Miejskich w Warszawie

via ePUAP

Szanowny Panie Dyrektorze

Z upoważnienia Rzecznika Praw Obywatelskich uprzejmie informuję, iż do Rzecznika wpłynęło pismo mieszkańca Warszawy, w którym skarży się, że na obszarze Dzielnicy Mokotów objętym od lutego br. strefą płatnego parkowania zainstalowano parkomaty, w których nie ma możliwości uiszczenia opłaty za postój pojazdu samochodowego gotówką. W ocenie skarżącego, takie rozwiązanie pozbawia kierowców, którzy nie posiadają karty płatniczej lub dostępu do systemu płatności mobilnych, możliwości korzystania ze wspomnianego obszaru strefy płatnego parkowania w Warszawie. Kierowcy, o których wyżej mowa, nie są bowiem w stanie uiścić należnej opłaty za postój pojazdu w strefie, gdyż urządzenia do poboru opłat nie przyjmują płatności w formie gotówkowej. Według skarżącego, decyzja podmiotu zarządzającego warszawską strefą płatnego parkowania o zainstalowaniu parkomatów, w których możliwe jest uiszczenie opłaty parkingowej wyłącznie w formie elektronicznej, prowadzi do wykluczenia społecznego osób, które nie korzystają z nowoczesnych form płatności.

Rzecznik Praw Obywatelskich podziela zastrzeżenia mieszkańca Warszawy. Wyposażenie nowego obszaru warszawskiej strefy płatnego parkowania w parkomaty „bezgotówkowe” skutkuje nierównym traktowaniem części kierowców, którzy nie dysponują nowoczesnymi środkami płatniczymi. Należy mieć na uwadze, że wszystkie podmioty, które są użytkownikami strefy płatnego parkowania, mają równą pozycję, tzn. przysługuje im uprawnienie do zaparkowania pojazdu na drogach publicznych położonych w strefie pod warunkiem uiszczenia stosownej opłaty. Przyjąć zatem należy, że kierowcy parkujący pojazdy w strefie płatnego parkowania to podmioty podobne. Skoro stosownie do postanowień art. 13 ust. 1 pkt 1 ustawy o drogach publicznych, osoba korzystająca z dróg publicznych jest obowiązana do wniesienia opłaty za postój pojazdu samochodowego na drogach publicznych w strefie płatnego parkowania, to należy stworzyć taki system wnoszenia w/w opłat, aby każdy potencjalny użytkownik strefy miał faktyczną możliwość uiszczenia tej opłaty. Aczkolwiek większość społeczeństwa ma obecnie dostęp do nowoczesnych form płatności (karty płatnicze, aplikacje do płatności mobilnych na smartfonach), to jednak istnieje grupa osób, która nie dysponuje takimi instrumentami płatniczymi np. z uwagi na to, że nie potrafi się nimi posługiwać (osoby starsze). Zainstalowanie parkomatów, w których nie ma możliwości wnoszenia opłat parkingowych za pomocą znaków pieniężnych emitowanych przez NBP - prawnych środków płatniczych na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej – prowadzi do nieuzasadnionego wyłączenia z katalogu potencjalnych użytkowników strefy płatnego parkowania tych kierowców, którzy nie dysponują możliwością wnoszenia opłat w inny sposób.

Wskazać ponadto należy, że zgodnie z postanowieniami § 3 ust. 1 regulaminu funkcjonowania strefy płatnego parkowania niestrzeżonego, stanowiącego załącznik Nr 2 do uchwały Rady m. st. Warszawy z dnia 26 czerwca 2008 r. w sprawie ustalenia strefy płatnego parkowania, kierowca ma obowiązek wnieść opłatę za postój pojazdu w strefie niezwłocznie po zaparkowaniu pojazdu. Nieuiszczenie opłaty za parkowanie zgodnie z powyższym wymogiem oznacza parkowanie w strefie płatnego parkowania bez wniesienia opłaty. Zatem w sytuacji, gdy kierowca posiadający jedynie gotówkę zaparkuje swój pojazd na obszarze strefy obsługiwanej wyłącznie przez parkomaty, które nie przyjmują płatności w formie znaków pieniężnych emitowanych przez NBP, nie jest w stanie uiścić należnej opłaty za postój pojazdu w strefie „niezwłocznie po zaparkowaniu”, przez co zostaje narażony na sankcję w postaci obciążenia opłatą dodatkową.

Należy mieć na także uwadze, że stosownie do postanowień art. 32 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o Narodowym Banku Polskim (t.j. Dz.U. z 2022 r. poz. 2025), znaki

pieniężne emitowane przez NBP są prawnymi środkami płatniczymi na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej. W doktrynie prawa wskazuje się, że status prawnego środka płatniczego (wynikający z treści art. 32 powołanej ustawy) oznacza pierwotnie przypisanie przez władzę emisyjną (suwerena monetarnego) emitowanym znakom pieniężnym mocy uwalniania od zobowiązań publicznoprawnych, a przede wszystkim podatków, jak również wprowadzenia przymusowego kursu takich znaków i obowiązku przyjmowania ich w zamian za wszelkie świadczenia – publiczne i prywatne. Uznanie w przepisie art. 32 ustawy o NBP znaków pieniężnych emitowanych przez NBP za prawny środek płatniczy jest bezwarunkowe w tym sensie, że przepis ten (ani żaden inny przepis prawa) nie ogranicza zdolności poszczególnych znaków w zakresie uwalniania ze zobowiązań (zob. „Komentarz do ustawy o Narodowym Banku Polskim” [w] Prawo obrotu pieniężnego. Komentarz”, red. A. Mikos-Sitek, red. A. Nowak-Far, opublikowano WKP 2023).

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 1264 ze zm.) zwracam się do Pana Dyrektora z uprzejmą prośbą o zbadanie zasygnalizowanej sprawy, ustosunkowanie się do przedstawionej argumentacji prawnej oraz poinformowanie Rzecznika o zajęтым stanowisku.

Z wyrazami szacunku

Piotr Mierzejewski

Dyrektor Zespołu

/-wydano i podpisano elektronicznie/